

EDINOST

Glasilo

slovenskega političnega društva za Primorsko.

V odposlani je mogoče.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsa leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, «Nava tiskarna».

Vai dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.]

Državni zbor.

(Dalje. Gregorjev govor.)

Presodil sem tedaj, gospoda moja, razloge gospoda predlagatelja, ne nahajam nobenega drugega. Naj razsodijo vsi nepristranski mojstevske zbornice, ali so ti razlogi veljavni ali ne, ali vtemeljujejo in opravičujejo predlog, naj se izda zakon o državnem jeziku.

Menim, da tudi manjšina poročila ni mnogo srečnejše v svojih razlogih. Rado-veden sem bil na razloge poročila manjšine, prvič zato, ker so v manjšini tako izvrstni možje in bistroumni pravdoznanci, ki (leve) strani, in drugi, ki se manjšina takoj v začetku poročila pravi, da je popolnem neizpodbitno, da mora biti nemški jezik uradni jezik v Avstriji.

Gospoda moja, kakova pa je ta neizpodbitnost? Najprej pravi manjšina, da je znano, da nemški jezik uže polno stoletje neizpodbitno zakonit in dejansko v Avstriji obstaja. No, gospoda moja, če je to resnično, potem prav za prav ne vem, kaj hočejo gospodje še; če je res, kar pravi manjšina — in ona pravi to izrečno — da je nemški jezik uže polno stoletje zakonit in dejansko v Avstriji državni jezik, potem je Wurmbrandov predlog prav pleonazem. Vi hočete zakonito in dejansko uvesti to, kar zakonito in dejansko uže imamo. Ali pri tem razlogu se nočem dalje muditi.

Drug in jako važen razlog manjšine je ta, da ona trdi, da se podsedanje vlado uže štiri leta Nemci v Avstriji zatirajo, da so brez varstva in v več taci reči. To je hudo dolženje; ako bi pa resnično bilo, kar trdi manjšina, da se nemška narodnost in nemški jezik v Avstriji zatirata, potem ne bi bila le dolžnost one (leve) strani visoke te zbornice, upreti se zoper to, temuč tudi dolžnost te (desne) strani visoke zbornice, ki je na svoj prapor zapisala: Enaka pravica vsem narodnostim in bila bi pred vsem dolžnost vsacega svobodoljubnega moža katere koli narodnosti; ker najvišja in največja lastnost svobode je po mojem prepričanju lastnost enake pravice za vsa ljudstva in narodnosti. Ali, gospoda moja, jaz pravim odkritosrdno: ni res, da se Nemci v Avstriji zatirajo! Ako se čuje tako dolženje, tako hudo dolženje v zboru, kakor je ta visoka hiša, potem, tako menim, moralo bi se to dolženje z dejanskimi dokazi dotrditi. Gospoda moja, vzemite poročilo manjšine v

roko in iščite dokazov k temu osornemu izreku o tlačenju Nemcev v Avstriji in šitali boste: (here):

«Odsekova manjšina noče tu natančneje govoriti o neizpodbitni in neznosni vrsti borbinih sredstev prevare in sile, preganjanja, ovajanja in terorizma, katerim so Nemci v taci deželah — to se pravi v slovanskih deželah — uže nad tri leta brez varstva izročeni.» — To je vse. Prosim, naj se mi pové — obračam se posebno na učenjake o pravosodji — ali more sodnik, ali more sploh pravičen človek koga obsoditi na tako splošno sumničenje brez najmanjšega dejanskega dokaza? Manjšina ni navedla nobenega dejanskega dokaza, ker ni mogla, ker nobenega nima. Jaz ne poznam razmer v družini deželah. Menim pa, da se to ne nanaša na čisto nemške dežele, Solno-graško, Tirolsko, Pradarelsko, da hudi Cehi zatirajo Nemce. Poznam pa razmere v češki moji domovini — in saj je to dolženje najbolj obrneno proti nam Čehom — in tu pravim vam, gospodje moji, da to dolženje z nevoljo in srdom odvrčam, ker nima nikake dejanske vtemelitve.

Manjšina pa vendar navaja eno dejanje v dokaz zatiranja Nemcev, in to je, da je država ustanovila češko vseučilišče. Da, gospoda moja, resnica je, po dolgih bojih in po težkih, rekel bi, neprimerno velikih žrtvah smo vendar dospeli do tega, da smo dobili visoko šolo.

Jaz se nečem spuščati v to, kakšna je danes ta visoka šola in kakove pomanjkljivosti ima.

Ali jaz se obračam, gospoda moja, na čut pravice vseh Nemcev te zbornice, ako prašam: Ali je krivica, ako se je uborna češka visoka šola ustanovila, Nemcem pa pustilo staro, bogato dotirano, krasno opravljeno vseučilišče v prejšnjem stanu? Se li je zgodila krivica nemškemu narodu, če se je družemu narodu dala pravica? Je li uže to zatiranje Nemcev, če se drugi narodi ne zatirajo? To tedaj, gospoda moja, je dejanski dokaz «zatiranja» Nemcev na Češkem.

Drug razlog manjšine se glasi, da na vse obravnave in sklepe visoke te zbornice vpliva in teži narodnostno in jezikovno prasanje. S tem stavkom je govornik pred mano danes svoj govor pričel. Jaz temu pritrjujem, gospoda moja, resnica je, vse naše javno, nekoliko tudi zasebno življenje, zaudano je z nadležnim narodnostnim in jezikovnim prasanjem,

in nobeden ne želi bolj goreče od mene, da se to prasanje vsaj uže srečno reši. Ali Wurmbrandov predlog, gospoda moja, ni olje, ki visoke valove narodnostnega boja pomiri, on je olje, ki se vlija v vahljajoči plamen. Ali ste pomislili, gospoda moja, kake učinke, kake nastopke mora imeti Wurmbrandov predlog, v vseh njegovih posledicah, na nememška ljudstva te države? Učinek in posledica Wurmbrandovega predloga, gospoda moja, morala bi pred vsem drugim biti ta, da bi se morala polastiti nememških narodnosti te države največja razkačenost na nemški jezik sam, razkačenost, ki je jasna iz tega, da se jim je tuj jezik vsilil.

Gospoda moja, v državnem življenju so vredbe, katere se trpe, četudi nepravilne, molče in brez mrmranja, katere pa zbude upor v tistem trenutju, ko se imajo postaviti po neprelomljivem zakonu na pravno stališče. Ker zoper to se upira čut pravičnega moža, čut, da bi krivica postala pravica. Gospoda moja, spona, katero prostovoljno nosim, ni spona, ali če se v spono siloma uklenem, potem postane neznosen robski jarem.

In če hočete še očitniši vzgled nastopkov Wurmbrandovega predloga, poklicajte si v spomin le tako imenovani jezikovni ukaz, ki pride prihodnjič na dnevni red. Vi pravite, gospoda moja, da je jezikovni ukaz, ki vendar sam ob sebi nič drugega ni, nego da so se obstoječe zakonite naredbe ponovile, da je ta jezikovni ukaz zbudil največje vznemirjenje mej nemškim ljudstvom.

Koliko večje, gospoda moja, moralo bi vznemirjenje biti mej nemškim ljudstvom, ako bi se vsled Wurmbrandovega predloga člen 19 popolnem pokopal! Ali bi bila, gospoda moja, taka vlada modra, katera bi hotela en del prebivalstva pomiriti s tem, da drugi veliko večji del najhujše vznemiri? Ali bi modro bilo, požar enega dela hiše pogasiti in drugi večji del hiše zažgati?

Jaz ne nahajam nobenih razlogov, le nekoliko tehtnih razlogov v poročilu manjšine, ker to, kar zadeva opazko, da se Avstrija federalizira, da se češke krone dežele razvije v samostojne države, ako se kolikor mogoče hitro nemški jezik ne povzra za državni jezik, to se, gospoda moja, vendar ne more ozbiljno misliti. Ako bi se kdaj v knjigo usode zapisalo, naj se češke krone dežele združijo v samostojno skupino, potem bi tega silnega

prestvarjanja tako malenkostna sredstva, kakor je Wurmbrandov predlog, gotovo ne ovirala.

Gospoda moja, kar bi pa ta Wurmbrandov predlog lahko povzročil, to bi bilo oživiljenje, ojačenje hrepenenja mej češkim prebivalstvom po samostojnosti dežel češke krone, tedaj prav nasprotno temu, kar predlog namerjava.

(Dalje prihodnjič.)

V obrambo.

(Dalje.)

Kakor je «Narodov» podlistkar se svojim očitanjem, da smo mi z vsemi slovenskimi listi v prepričju, zadel v prvej vrsti «Naroda» samega, prav tako ga je zadel s tem, kar je pisal o inseratih. Navadno mi prinašamo one (posebno dunajske) inserate in brezplačne reklame, katere prinaša «Narod»; tega se lahko prepriča vsak čitatelj obeh listov, z razločkom, da nekateri manj moralni naznanili, kakor so loterjska, ženitvanska in nekatere pariške specialitete, potem naznanila hamburških nazovi-bankirjev in onih od agentov za izseljevanje v Ameriko, naše opravištvo dosledno meče v koš, mej tem, ko smo jih v takih slovenskih listih čitali, kateri se nam postavljajo v izged, največ pa gotovo v «Narodu».

Kar pa se tiče Hutterjevega inserata, uže enkrat smo izjavili, da je Hutter oni inserat poslal v naše opravištvo po gosp. Dolinarju, kakor je to zadnji sam v občem zboru «Edinosti» javno izrekel; naše opravištvo je prijelo, kakor se vidi iz knjige, za oni inserat 1 gld. 20 kr. — Notica pa ni bila naročena, ampak naše uredništvo jo je prineslo iz lastnega nagiba, ker je znalo, kakor to znajo mnogi drugi, da so v Trstu agentje vozniške sleparije, da se v Abendrothom poravnajo.

Stvar ni še denes prav nič jasna; kdo nam more torej v greh šteti, če smo parkrat glas povzdignili z namenom, da se stvar pojasni. — Abendroth je faliral, na Dunaji obstoji njegova konkurzna masa. Naravno je, da bi se moralo razdeliti to, kar se je še našlo, mej vse upnike enako. To se pa do denes še ni zgodilo, prav zato pa se oni, kateri to očitno trdi, pošteno poteza za koristi in pravice mnogo ubogih.

Grdo je torej, ako se nam pravična

Podlistek.

Literarna tatvina

In podlistek «Slovenskega Naroda» o «časnikarstvu in naših časnikih».

Odkar so koncem 18. in začetkom 19. stoletja veliki zgodovinarji Gibbon, Niebuhr in Schlosser temeljni kamen položili novodobnemu zgodopisju, prodrla je misel, da se svetovna zgodovina ne dela izključljivo pri zelenej mizi diplomatov, v soparnem ozračju kabinetov in po krvavih bojiščih. Mislilemu duhu se je usililo prepričanje, da se zgodovinske dogodbe vzdvigavajo iz globočine vladajočih idej, katerim so posamezne osebe le zastopniki in nositelji, ter da je pravi prouzročitelj vseh prememb vendar le človeštvo v svoji neizmernosti. Kar se razodeva kot čut, kar se razvija kot misel v organizmu človeške družbe, sila na površje, — in zgodovinski veljaki in junaki so le tolmači, poklicani, dejanjsko izražati to, kar jim narekava narod, kateri jih je rodil. Ozko zvezo velikih mož in splošnih narodnih idej menda nikdo ni lepše naglašal, nego nemški filozof Herbart, kateri izrečno pravi: «Misi velikega moža so vzete iz kroga splošnega mišljenja, za to so primerne tudi mislim in čutom narodovim; sicer ne bi mogle

uplivati na narod, niti vzdržati se po njegovej smrti.»

Ako pa je temu istina, ako je narod sam pravi «agens» v svetovnej povestnici, potem se ne smemo čuditi, da se zgodovinarji sedaj tudi ozirajo na časnikarstvo, katero dandenes najbolj upliva na javno mnenje in življenje. Zgodovina novinarstva bila bi gotovo še mnogo bolj obdelana in preiskovana, ako ne bi predmet bil po svoji notranji naravi tako težaven in nepristopen. Vsled tega poznamo v ogromnem zgodovinskem slovstvu le kaj malo pisateljev, ki so se lotili tega zanimivega predmeta. Francozom je spisal Eugène Hatin znamenito «Histoire du journal en France», katera obsega razvoj francoske žurnalistike od Theophr. Renandota (l. 1634) do naše dobe; nemško časnikarstvo pa je obravnaval velikomemški politik in zgodopisec Henrik Wuttke v interesantnej, da si silno pristranskej knjigi: «Die deutschen Zeitschriften und die Entstehung der öffentlichen Meinung». Krivico bi delali obema pisateljema, ako bi nju duhovitima deloma primerjali knjižico: «Die Pressverhältnisse im Kaiserstaate Oesterreich-Ungarn», katero je Leo Woerl napisal iz klerikalno-konservativnega stališča.

S posebnim, rekel bi, patološkim zanimanjem, čital sem tedaj dolgo vrsto podlistkov o «časnikarstvu in naših časnikih», katere je «Slovenski Narod» pri-

našal svojim čitateljem od 4. decembra 1883 do 29. januarja 1884. Soditi po navdušenem slavošpevu, s katerim je gosp. pisatelj proslavljal francoska poslanca de Pingny in Lavergne, ki sta odpravila anonimnost v francoskem časopisju, pričakovati sem tudi jaz, da koncem brez krajnega podlistka zagledamo z razpetimi črkami tiskano ime pisateljevo, — a varal sem se! Mesto podpisa le kratek latinski citat: «Stat nominis umbra». V istini dokaz prav hubeznive skromnosti, kajti te tri besedice, s kojima je naš podlistkar zapečatil vrsto svojih člankov, baš je ono svetovno znano geslo, katero je veliki mojster politične polemike na čelu postavil preslavnim Juniusovim pismom!

Ali če g. podlistkar ni maral na dan z svojim imenom, nadeja se, da njegova oseba ostane ugajka poznim rodovom slovenskih slovstvenih zgodopiscev, moram vendar le reči, da ga je motila njegova nada. Zagrinjalo je prozorno in skozi njegovo taničilo zevajo nam nasproti dobro znani potezi! Nič ne pomaga pisatelju, če kot svoje bivališče fingira mesto ljubljansko, zastoj se ponaša z duhovenskim talarom, ter oblastno govori o «nas duhovnikih», zastoj pritera celó klasično pričo, urednika «Slovenskega Naroda», ter se sklicuje na njegovo svedočbo. «Le style c'est l'homme», pravi nekje Buffon, in tudi v tem slučaju ovaja pisava svojega pisatelja. Prečudni ta slog, kateri se tra-

culji podoben vije in ulači po predalih našega dnevnika, absolutna nezmožnost, vretati prebogato tvarino, navidezna učnost, katera le slabo prikriva plitvost in nekritičnost pisateljevo, potem pa brezumni, uprav poljanski — pardon! — gorsko-janski robati napadi na nevedne mu liste in osebe; — vse to priduje tako jasno o individualiteti pisateljeve, da brezimenosti pač nikakor ni trebalo. «Ščinkovec» se spozna po perji in oseba podlistkarjeva more biti neznana le onim, kateri so popolnem novinec v slovenskem slovstvu!

Ali morda utegne kdo izmej čestitih čitateljev misliti, da je ostra ta obsodba le maščevanje, s katerim hoče razžaljeno samoljubje odgovarjati osebnim napadom, ki so v «Narodovih» podlistkih gosti leteli na podpisane pisatelja. Temu ni tako! Navajen, gledati v oblije svojih protivnikom in v svesti si svojih poštenih namenov, nikoli se nisem brigal za žaljenja in napade te baže, zlasti če so izvirali od brezimenih pisateljev. Vendar me je v srce zbadlo, da se na kurulični stol upa človek, kateri niti pojma nima o najnavadnejšem pisateljskem poštenju, kateri z nogami gazi običajno dostojnost, ter se oblastno šopiri s tujim «kradenim blagom». In če se tako človeče drzne, v svojem «domišljavem napuhu» poučevati, karati in psovati slovenske časnikarje in politike, če z izposojenimi frazami pridli-

stvar šteje v greh. — O svojem času smo uže izjavili, da pod agenti na razumemo nobenih poslancev; nekateri zadnjih so se hvalevredno potezali za voznike v njih krajih in zato jim mora biti narod hvaležen. — Hutter sam je izjavil, da noče nobenega plačila naprej, to je bil pošten pogoj, nobenega ni osleparil.

Da smo bili bolj golovi, poslali smo k Hutterju več gospodov, da se osvedoči, ako mož res stavi poštene predloge; bili so pri njem, ali z njim govorili mej drugimi gospodje: Hinko Kavčič, profesor Mandič, dr. Dukičin, mnogi drugi ugledni gospodje, vsi so se prepričali, da mož stavi poštene predloge, ker hoče le potem nekaj odškodovanja, ako kaj doseže.

Mi se v tem obziru sklicujemo na te gospode, katerim smo svetovali, naj Hutterja dobro opazujejo, predno mu kaj verujejo. Vsakemu pa smo rekli, naj ga skuša, ako sprejema denar, vsacega smo svarili, naj bode previden, kadar z njim govori.

Kedor torej nam očita, da smo prejeli denar za reklamo Hutterjevo, ta je hudoben človek, opravičevalec, on dela nam največ krivico, ker stvar sama ob sebi uže kaže, da je nam bilo le za korist voznikov, mej katerimi je mnogo naših prijateljev. — Naj dokaže, ako more, da smo kaj prejeli od Hutterja razen gl. 1.20 za anonco. — Če tega ne stori, nesramnež je in obrekovalac in žalostno zadosti, da je taka »senca« dobila list, v katerem more obrekovati pod krinko brezimnosti. Sicer pa bi vsak pošten list moral imeti poprej dokaze v rokah, predno izjavi tako grdo zatožbo.

Mi smo v tem obziru šli tako daleč, da smo sami prosili odbor društva »Edinosti«, naj stvar preiskuje, kar je odbor tudi storil in ob enem povabil »Slovenski Narod«, naj pride na dan z dokazi. — Ker je to pisal, oziroma prevzel odgovornost za moža, ki iz varne »senca« obrekuje, misli bi človek, da ta list res odboru Edinosti kaj odkrije v tej zadevi. — Toda tega ni storil in tudi ne stori, s tem pa je dokazano, da mu je bilo le za obrekovanje, ne pa za dobro stvar. Koliko se to pristuje slov. dnevniku, to naj sodi občinstvo.

Prava »senca« moža mora biti oni, ki kamen zaluča, pa skriva roko. Kakor pa glede Hutterja, prav tako nema mož tudi nobenega dokaza za druga obdolževanja. — Naj nam naši čitatelji ne zamerijo, ako jih uže zopet spominjamo na revolver v podobi časnika. Časnik, kateri na tak način napada čast oseb, jim očita prevaro, pa nema najmanjšega dokaza za to trditve, gospoda, kaj je tik časnik? Ako politična strast komu narekuje taka sredstva za pobijanje njemu neljubega človeka ali nasprotnika v politiki, naravno je vreden imena revolverjevca, kajti pred njim ni več varna čast nobenega človeka, on se ozira po žrtvah na levo in desno, in da se je tudi v slov. časnikarstvu prikazala ta stroka, to pač je zasluga lista, za kateri je naš narod toliko žrtvoval.

(Dalje priložnjič.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz berlinskih dvornih krogov se poroča, da k malu obiščeta naš cesar in prestolnik Rudolf berlinski dvor. Trdi se tudi, da pride tja i italijanski kralj s kraljico,

guje poštenost in nezavisnost, če se celó norčuje iz onih, kateri mu preté, svetu razkriti njegove plagiate; — potem je uprav sveta dolžnost vsakemu razumnemu rodoljubu, odtrgati »učene cunje« razposajencu s života, ter ga slovenskemu občinstvu pokazati v njegovej nagoti in duševnej bedi. Napredujoča omika nas uči, da se lastnina ne brani le v železnih blagajnah in zaprtih škrinjah, temveč da ima tudi pisatelj lastninsko pravico do ideje, katera je dozorela v njegovem duhu, do besede, katera je tekla iz njegovega peresa. Kdor prezira teh vekovitih zakonov, pred tem treba je svariti narod, kajti tudi o njem veljajo Horacijeve besede: »Hic niger est, hunc tu, Romane, caveto!«

In da tudi »Narodova« podlistkar pripada malovrednej tej svojati, roparskim pticam našega slovstva, dokazati hočem na neovrgljivi način. Zlasti kar se tiče obširnih razprav o kamnotiskanih korespondencah, o dalekopisnicah in novinarskih uradih, tedaj vse one »učenosti«, s katerimi je pisatelj begal naše občinstvo, prepričam blagovoljnega čitatelja, da je vse posneto, večidel ad verbum prevedeno tudi iz kalnih virov. In da nikdo ne bode dvomil o istinitosti moje trditve, hočem, v kolikor to dopušta piščo odmerjeni prostor, slovenskemu prevodu dostavljati nemški izvornik.

(Dalje priložnjič.)

Prof. Fr. Šuklje.

in imenuje se celo dan prihoda, 22. dan meseca marea.

Na Dunaji so na podlogi izjemnih naredeb 1. t. m. več delalcev zaprli, nekoliko oseb pa je policija ukazala, da morajo Dunaj zapustiti.

Dunajski poročevalec v angleški časnik »Standard« je telegrafsko poročal temu časniku, da je imel v nedeljo pogovor z grofom Taaffejem o socialnih zadevah. Ta mu je odkril, da vlada uže javno zasleduje namere socialistov in da je čakala do zadnjega trenutja, predno je segla do ostrih naredeb; ona je dobila take pozvedbe, katere so neobhodno zahtevale nujno ostro postopanje; ako bi vse to znano bilo ljudstvu, zelo bi se moralo vznemiriti, da ni vlada na noge stopila. Naša dolžnost je, rekel je grof Taaffe, skrbeti za varstvo življenja in premoženja, in to je bilo v nevarnosti. Kako so te pozvedbe, to bi bilo prezgodaj razodeti; tudi v državnem zboru o tem ne povem mnogo več, nego sem vam povedal. Mislim pa, da mi bo k malu mogoče, v ožjem krogu, morebiti odseku, pozvedbe predložiti. Naše naredbe so obrnne le proti tistim, ki preté življenju in premoženju in kale javni mir in red, vsi drugi naj bodo mirni in brez bojazni, ker naredbe nemajo nobenega političnega namena. Za red in mir bomo strogo skrbeli, ali ne dotaknemo se svobode in časnikov, če ti ne bodo dajali potube prevratnim prizadevanjem.

Poslanska zbornica je 1. t. m. končala obravnavo o predlogu poslanca Herbsta glede jezikevega ukaza za Češko in sprejela z 175 glasovi proti 161 predlog večine, naj se prestopi na dnevni red.

Proračunski odsek je 3. t. m. sklenol resolucijo, v kateri se od vlade zahteva, naj dovoli popotniku po Afriki, Holubu zdato podpora, in ako treba, naj zahteva v ta namen poseben kredit. — Isti dan je v tem odseku vsled nečega vprašanja ministrski načelnik izjavil, da v prvi prihodnji seji poslanske zbornice da pojasnilo, zakaj se je na Dunaji i njegove okolici oklical izjemni stan, da pa o tej stvari ne da natankega poročila; pač pa to stori v posebnem odseku, ako bo zbornica to zahtevala, pod tem pogojem, da se odsekovi udje zavežejo, da bodo molčali. On želi pred vsem, da se prebivalstvo pomiri, ne pa da se vznemirjenje pomnoži.

Zloglasni Bajamonti se je zopet v Split vrnil. Priobčil je v časniku »Dalmata«, da je to storil na želje svojih somišljenikov in da zopet prevzame vodstvo italijanske stranke. Ni nam treba pristavljati, da so ga njegovi somišljeniki navdušeno sprejeli.

V travniškem okraji sta dva žandarja ujela zlopovestnega roparskega glavarja Kovačiča, ki se je hudo branil in izročila ga okrožnemu sodišču v Travniku. — Roparski glavar Milan Nikolič, o katerem uže dalj časa ni bilo nobenega sledu, prikazal se je zopet in vdaležil ropa pri Bje-lini.

Vnanje dežele.

Na Srbskem, vzlasti v Belgradu je prebivalstvo zelo pobito, ker vlada brez-ozirno ostro postopa. Te dni je bilo zopet mnogo uradnikov in učiteljev odstavljeno, ker so pri volitvenem gibanju delali zoper vladne moše; žrjavica pod pepelom ni ugasnila.

Na Francoskem so se začeli Napoleonisti zopet gibati. 1. t. m. je sprejel princ Napoleon gosilance svoje stranke ter jim rekel, da je prišel čas, da se ustvari postavna neutrudljiva agitacija. Sklenolo se je, da se na 17. t. m. sklíče velik zbor, ki določi dalje postopanje.

Angleški državni zbor se je včeraj odprl; prestolni govor naglašja, da je upanje, da se Transvaalne prašanje k malu ugodno reši, in ponavlja prejšnja zagotovila, da angleški vojaki zapuste Egipt, da le dopuste tamošnje razmere, ta čas pa menda še ni tako blizu.

Baker paša, poveljnik egiptovske vojske, ki je namenjena zoper krivega proroka,

zadel je uže večkrat na posamezne ot-delke sovražnikov; po njegovih poročilih jih je še vselej v beg zapodil. Ali je Kartum res uže v krivega proroka pesteh, ali ne, o tem se nič gotovega ne ve.

Po zadnjih poročilih iz Sudana je krivi prorok napadel Sinkat, vzel ga in posadko uničil, potem je zgrabil Baker pašo, potolkel ga in v svakim obsul z svojo vojsko. Baker paša je to zgubo naznanil egiptovskemu kralju in pristavil, da mu je sovražnik 2000 mož poklal.

Dopisi.

Iz Doline, 3. feb.

V nedeljo, 27. januarja t. l. se je vdeležilo večerne zabave, katero je priredila naša čitalnica, mnogo domačega občinstva. Počastili so nas tudi častiti sosede iz Boljuna, Boršta in Črnikala. — Živel! — Govor v korist narodne šole je občinstvu dopadel. Marsikatero zrnice je utegnolo pasti na rodevitno zemljo.

Tombola se je kaj živahno igrala. In domači pevol, na čelu njih pevovodja g. Jože Pangerc, vedrili in kratkočasili so nas ves večer z lepimi slovanskimi kori.

Ob svojem času smo poročali, da se naše društvo množi in krepi; evo dokaz! K društvu so z novim letom pristopili častiti gospodje: Vinko Czerny, občinski tajnik; Pangerc Jože, organist; Ivan Štranj, krojač; Ota Ignac, kovač; Koševar Jožef, Cirar Pavle, Štranj Urh, Čuk Jožef, Foravs Ivan, Štranj Andrej, Sancin Anton, Prašelj Jožef, kmetje.

Društvo broji zdaj 30 društvenikov.

Iz Klanca, 4. februarja.

V noči od 26. na 27. min. m. nas so opolunooči zbudili ponočni čuvaji s kričanjem: *Prežnica gori*. Takoj je bila vsa vas po koncu, vsak je hitel bližnjim sosedom na pomoč. Nad 20 mož iz Klanca je prišlo v Prežnico gasit in z božjo pomočjo je bil ogenj v polu ure pogašen. Pogorela sta dva kmeta: Janez Meman in Janez Pečar; prvi nema velike škode, ker je imel le malo pohištva z slamo kritega i to mu je zgorelo. Drugi pa je milovanja vreden, ker mu je vse zgorelo, z slamo krito pohištvo, vsa krma in več kmetijskega orodja. Misli se sploh, da je ta ogenj provzročil železniški vlak Divača-Pulj. Prav bi bilo, da bi vodstvo te železnice škodo povrnolo, ker obadva imenovana sta pred malo leti opozorila slavno ministertvo, da sta v silnej nevarnosti pred ognjem zaradi vlakov. Zdaj bodo morale biti natančne preiskave o tej stvari.

Škoda obeh pogorelcov se cenil na 1500 gl. Hvala Bogu, da ni bilo burje, sicer bi bila vsa vas v pepelu. K sreči, da je ogenj vstal konci vasi. Dragi Prežčani, zavarujte se pri »Slaviji«, da boste spali bolj brez skrbi.

Metlika.

Iz Cila nad Vipavo, 24. jan.

Veselica, katero je priredilo Bralno društvo dne 13. t. m., prav dobro se je izvršila; vse točke programa so se izvrstno izvedle. Vesela igra »Mutec«, predstavljala tako dobro, da se ne more nikakor več zahtevati od diletantov, ki so prvič stopili na oder. Gospica Mina Moser-jeva c. k. poštarica, predstavljala je vrlo dobro Minico; gospica Franja Punčuh je svojo rolo kot soproga Ana kaj dobro izvršila; g. M. Zorko, c. k. cestni mojster bil je nam popolnem po godu. Dobro je odgovarjal kot Trdež svoje soprogi; g. L. Punčuh se je znal dobro ponašati kot dr. Skaza; g. M. Žgur (Mutec) storil je, kar se iz te igre storiti more, g. A. Smrdev (sluga Luka), bil je ta večer na svojem mestu; težko mu je najti para.

Mešani zbor, ki ga je vodil učitelj gosp. L. Punčuh, pel je svoji dve ulogi »Kritica narodnih pesni« in »Slavjanka« jako krepko in precizno. Samospej »Nazaj v planinski raj« pel je g. L. Punčuh z spremljevanjem harmonija v občno pohvalo.

Tombola je nekoliko dobička donesla Bralnemu društvu. Ples je trajal do ranega jutra, pri njem so se tudi kotiljonski redi delili, kar je tukaj prav redka stvar. Vsak plesalec je dobil pri vplačbi vstopnine šopek cvetic.

Počestili so nas z svojim obiskom g. gostje iz Vipave, Ajdovšine in Črnege Vrha, za kar jim izreka odbor prisrčno zahvalo.

Odbor Bralnega društva pa je naprošen v kratkem zopet kaj jednacega prirediti, ker haš na ta način se ljudstvo izobraža v lepem vedenju ter budi in unema k podpiranju društva.

V Trnovem dne 3. februarja.

Nekaterim vinopivcem stopajo pogosto v glavo neke neopravičene ideje, ki nim in še bolj dotičnim obrekovalcem vsestransko škodujejo; smelo trdim, s tem se škoduje kmetovalcu, trgovcu in v širjem pomenu splošnemu blagostanju naroda. Čudna se bode zdela čitateljem »Edi-

nosti« taka sodba; no! pa pogledimo, koga nam je obsoditi? v prvi vrsti nevedneže, v drugej pa nevoščljivce. Največkrat poslednji prve zapeljejo, a čudni so ljudje te vrste zaradi tega, ker se onih sredstev, zaradi katerih svojega bližnjega zavidajo, sami nočejo posluževati.

Na Notranjskem, posebno pa v Trnovsko-Vremeski dolini še velika množica neučnega ljudstva trdno veruje, da vsi tisti, ki so dveletni pouk na vinarskej in sadjarskej šoli na Slapu zvršili, znajo iz vode vino narejati! Človek bi se le smijal takšnim nevednežem, ako bi se besedovanje slabih nastopkov ne imelo. Svetujem takšnim obrekovalcem, ali kar so, naj se vsaj osvedoči; sumljivo vino naj se preišče, če je prestopok, sodnji izroči in besedičenja bo konec.

Mislil, da vinarska šola ne poučuje, kako naj se vino po nepoštenej poti pomnožuje in kvari, pač pa nasprotno, da se lahko več in boljšega vina prideluje, ako se po šolskih naukih ravna. Ker je pa vino tistih, ki ga po šolsko vredejejo, boljše, ima več cvetic in alkohola, in je tudi boljšega okusa mimo navadno napravljeneh vin, zato slabo sodijo, naj se jim priporoča kolikor se hoče, navadno ostane vse brezvspešno; šola in izšolani vinčarji so jim trn v peti.

Najbolje bi bilo, da bi taki ljudje dajali svoje sinove v vinarsko šolo, in nikdar jim ne bo žal, da si tudi se njih sinovi ne nauče delati čuda, kakoršnega je storil naš gospod in zveličar na šenitlni v Kanlgalljeji, a zagotoviti jih smemo, da na ta način ne bodo le sebi in svojim koristili, temuč tudi srenji, v kojoj bodo živeli, saj smemo misliti, da namesto zdanih predsodkov uvedo umno gospodarstvo ter tako z zgledom pouče siromašne in neuke kmetovalce. Delajmo neutrudljivo za rešitev razpadajočega kmetijstva s peresom in z izgledom, saj tukaj manjka še silno veliko pouka, brez kojega se kmetijski stan silno težko vzdrži.

Ivan Trnovski.

Iz Ljubljane, 31. jan.

(Občni zbor c. kr. kmetijske družbe.)

Malo Vas bo zanimalo tam v Primorju, kaj sklepa naša kmetijska družba o podkovskejši šoli, o plemenitih bikih itd., kajti pri vas imate prav v teh zadevah gorkejšje želje in potrebe, in se bojujete — za nje, — ter si iz tukajšnjih strokovnjaških listov jedno ali drugo v lastno porabo posnamete, — saj tako »posnemanje« je sedaj v navadi, celo pri »učenjaki« in strokovnjaki, pa neka druga prikažen, ki je stopila prav pri zadnjem občnem zboru kranjske kmetijske družbe na beli dan, vzbudi mnogo bolj Vašo pozornost.

Spominjate se gotovo, da sta za tajnikovo službo pri c. kr. kmetijskej družbi v Ljubljani tekmovala dva konkurenta, — o tretjem pač a priori ni bilo govora. Ta dva konkurenta, recimo: jednako zmorna in jednako učena, — ker mi nismo izpraševalna komisija, namenjena potipati obisti in srcl teh dveh tekmecev, — torej ta dva moža sta si izvolila razni poti, da dosežeta svoj namen.

Jeden je bil konservativen, — glede mož, kateri ga imajo voliti, kajti iskal ni posebnih novih sredstev in novih pomagacv, da doseže svoj namen; drugi pa je — vse spoštovanje njegovemu znanju in njegovej osebi, — zabredel na nova pota. Zaščitniki so mu bili — horrible dictu — naši najzagrizlejši nemškutarji z Dežmanom in Schrey-em na čelu, in z njimi »in holder Eintracht« naši radikalci, stranka »Slovenskega Naroda«.

»Naroda« je v krasnem soglasji z »Wochenblatt«, »Deutsche Zeitung« in »Wiener Allg. Zeitung« pospeševal to kandidaturu po noticah in poročilih, — pa zamán. Prišlo je več »Narodovih« pristašev k volitvi, in ti so bili v svojej radikalnej mrznji — ne do Nemcev ali nemškutarjev, — Bog varuj, — nego do konservativnih Slovencev, ali da še bolj jasno govorimo, do one narodne stranke, ki gre soglasno z narodno večino našega deželnege zhora — tako radikalno-narodni, da so nemškutarske kandidate, kakor barona Lichtenberga in Gale-ta rajši volili, nego Slovence Poklukarja in Sovan-a.

Dotičnemu kandidatu ne zamerimo, da je poskusil več sredstev, pa prijatelji njegovih so ga, morda njemu samemu v neljubav, — prekosili. To zadnje je pravo »signum temporis!« Radikalec-narodnjak, kadar se posveti uspeh pri množici, pa široka vest in tesno srce, kadar je mogoče na tihem kaj pridobiti, — to znači naše radikalce Nemškutarjev pač ne sovražijo tako, kakor kažejo.

Zadnja zmaga v c. kr. kmetijskej družbi je bila v pravem pomenu narodna zmaga, žal, da se je bilo pri tem tudi boriti z listi, ki so vzeli patent na narodno mišljenje in prepričanje.

Kar nas pa posebno veseli, — Notranjski mnogobrojno zastopani narodnjaki, katerih beseda velja od Logatca do Senožec, in tudi še daleč v stran na sever in jug, ti so stali kakor zid s pravo

narodno stranko, in »Narodovi« sirenki glasovi jih niso mogli premočiti. Tudi tam vedó, kaj je Slovenstvu v korist, — in ločijo to od koristi in slavohepnosti posameznih oseb, — tudi tam poznajo le še — nominis umbram.

Dobro pa bode vsakako, da si zapamtlimo ta slučaj, ki je hud udarec, ne našim nemškutarjem, — kajti ti so uže itak tepeni, nego »Narodovej« kliki, katera se je pokazala tu res kot »klika«.

Z Notranjskega, 22. jan.

(Naša županstva.) Uže večkrat in to v vseh stovenskih časnikih, se je pisalo, kako in s kakovimi pripomočki bi se dalo ubogo naše ljudstvo rešiti iz velike in še večje preteče mu revščine. Mej temi navesti je bilo nekaj boljših, nekaj slabših, nekaj izvedljivih, nekaj neizvedljivih. Mej drugimi se je naglašalo vzlasti, da bi županje lahko veliko storili v blagost svojih občanov. Nečemo tega zanikati, a popolne veljave — vzlasti pri sedanjih okoliščinah — tudi ni pripoznati. Neki dopisnik iz kamniškega okraja s dne 13. januarja v št. 6 »Slovenca« piše mej drugim: »Okrožnica kranjskega deželne odbora do naše čestite duhovščine od 1. decembra l. l., kakor jo je priobčil »Slovenec« št. 1, stavi v njo popolno zaupanje, da mu bo vestno poročala o stanju našega kmetijskega gospodarstva in naravno in naravno propadajočega, nekdanj krepkega našega ljudstva. Pa neka neljuba prikazen se je nam odkrila, da namreč našim županstvom ne upa deželni odbor toliko, kakor duhovščini. Uzroki utegno biti, ker je bolj omikana in bolj pozna naše ljudstvo, nego župani, ker le-ti poznajo le vsak svojo občino ali delokrog.«

Nadalje dopis obravnava, koliko bi lahko naši županje storili v odvrnitev zapravljenosti po pijančevanju, igri, pri podeljevanju pravice za novo gostilnico itd. Ali žal, da moramo na podlagi bridkih izkušenj temu skoraj popolnoma oporekati. Kdor sedanjo sestavo uprave dobro pozna, brez vsakih nadaljnjih pomislekov, kakor spozna, da pri enakej upravi naši županje v blagost ljudstva ne morejo mnogo več storiti, nego kar delajo iz lastnega nagiba, iz ljubezni do pravice in uboze ljudstva.

Zalostne izkušnje so nam priče, da županje pri vsej dobri volji k ljubi vsem obstoječim zakonom ne morejo kaj izdatno učiniti, kar bi pospeševalo blagostanje ljudstva.

Dovolj je, ako se ozremo na obrtniško postavjo samo. Kakor mnogo družin, tako tudi omenjena postava združuje v sebi nekaj, kar diši po finančni postavi. In to je baš ona slaba stran obrtniške postave, katera vsakega — večkrat tudi manj izvedenega obrtnika — za malenkostni in iz pozabljenosti storjeni prestopok ostro kaznuje.

Kaj ima pa ta postava v sebi, s čemur bi zabranila preveliko širjenje gostilnic? Nič. — Prva, katera se od političnih oblasti zaradi podeljenja koncesije županstvom stavi, ta so le nepomenljive vrednosti, ker tu gre edino le zaradi dobrega ali slabega imena prošnika, ne pa zaradi potrebe ali nepotrebe gostilnice ali žganje-točarnice.

Opravičeno prasanje nastane tedaj, koliko ima po obstoječi obrtniški postavi župan moči, ustavljati se napravi nove gostilnice ali žganje-točarnice?

Odgovor prepuščamo čitatelju samemu, kateri prav lahko izprevidi, da v tem slučaju županje niso drugo, nego mrtva orodja, katera višja oblast rabi pri tej ali drugi stvari, kakor se jej ljubi.

Kakor v prav zdaj navedenem slučaju, tako tudi v slučaju nadzorovanja ponočnih ur nemajo županje prave moči. Res, da obstoji neka postava, po kateri ima vsak gostilničar v poletnem času do te in v pozimskem času do te ure zvečer točiti.

Znani so nam tudi županje, kateri so hoteli ponočno pijančevanje in igro s predpisanimi kaznimi zatreti, a drugoga niso dosegli, nego nekoliko srda, katera je dotični gostilničar potem do župana gojil. Mogoče, da je župan gostilničarja, kateri ni hotel odnehati od svojih ponočnih »kšestov« naznanil političnej gospodski, kar pa tudi ni imelo želenega uspeha.

Navadno se take pritožbe rešujejo s pretvezo, je li se kaj nevarnega, nespodobnega, pohujšljivega itd. godilo — ako ne — oproščen je gostilničar kazni. Kolikorativ bi županje radi ostro postopali zoper nesramno dejanje — igro, ko bi imeli postavno zaslombo k temu. Ali žal, da k zatrenju te peklenke lastnosti županje nemajo nobenega pripomočka, razun nekega »Spelsetzettelna«, na katerem so zapisane nekatere prepovedane igre, kar se nam pa prav tako zdi, kakor bi kedo rekel: veste prijatelj, teh in teh jedil nemamo, ako pa greste z menoj v kuhinjo, dohomo jih vse enako.

Županom pristaja tudi lepa naloga, skrb za mir v občini. Ali ne preveč ve-

sela izkušnja nas uči, da je to za sedaj vsaj nekoliko nemogoče. Zgodilo se je uže, da se je soseda z sosedo, nevesta s tašo pregrdo spoprijela, kar je v bližini gotovo slabo vplivalo na sosede, vzlasti pa na mladino. Župan, videč krivdo jedne ali druge stranke, zarubil je brez vsakega obojavljanja krivo stranko, ter jej potem naložil primerno kazni. Ali kedo ne ve, koliko trmoglavosti se nahaja mej našim kmetijskim ljudstvom. Vzlasti županu taki trmoglavci, kder koli se da, kaj radi nagajajo. Velikokrat mora pravicoljubni župan celo na premoženji škodo trpeti, zraven tega preslišati dosta besedi, kakoršnih bi po vseh slovskih zaman iskal. Konečno se enaka trmoglavost konča s tožbo proti županu, češ, zakaj me je zarubil, saj nisem take kazni vredne hudo-bije storil ali storila — hajdi tedaj h kakemu zakonitnemu pisarju, da napravi tožbo zoper župana na okr. glavarstvo. In res, v malo dneh dobi župan tožbo z odlokom, o tem v toliko in toliko dneh poročati, oziroma se opravičiti. To se ve da, župan sestavi kar najbolj more opravilne odgovore svojemu ravnanju, a na posled dobi vendar njemu več nego neljubo razsodbo, v kateri se mu veli, zaradi nezaljšanja strank zarubljeno stvar lastniku nazaj dati.

Mi smo tudi za pravico in za izpolnjevanje postav, vendar proti takemu ravnanju glede pritožb proti županstvu moramo se preostro izraziti. Čemu je treba vsakej pritožbi, katera izhaja iz same hudo-bne in nekaterim ljudem prav vrojene nagajivosti, prav dati, s tem načinom župansko avtoriteto tlačiti?

(Dalje prihodnjich.)

Domače in razne vesti.

Nadvojvoda Karol Štefan je dospel vtorek iz Pulja in se pristavil v »Hôtel de la Ville«.

Imenovanje. C. k. namestnik na Primorskem je imenoval doseadanje namestniškega konceptjenta Tiberijapl. Sforza začasnim okrajnim komisarjem.

Mestni župan dr. Bazzoni je nevarno zbolel. Zadnja poročila javljajo, da se njegovo stanje boljša in upati je, da ozdravi.

Novačenje. Naš magistrat pozivlja vse tržaške mladeniče, poročene v letu 1884, izmisi one, ki se uže nahajajo pri c. k. armadi, naj pridejo k žrebanju, ki se bode vršilo vtorek 12. t. m. ob 10. zjutraj v kasarni c. k. mornarice na starem lazaretu. Ker se je uže radi oportunitete izžrebala pismenka A., zatega delj se bodo rečeni dan alfabetično pozivala imena od D do Z in potem od A do D. Za drugoletnike (1883) in tretjeletnike (1882) velja isti žreb novačenj v letih 1883 in 1884. Glede prošelj in nabora se posebe naznani, vsekako se mora vse izvršiti v prvih desetih dneh meseca marea t. l.

Pogozdovanje Krasa. Odložila se je vsota 1500 gl. komisiji za pogozdovanje v tržaški okolici, kot prvi dotacijsni obrokskupne vsote od 3000 gl. v to odmenjene za leto 1884. Tako tudi kmetijskemu društvu v Trstu prvi semestralni obrok od dotacijsne vsote gl. 1200 za leto 1884.

C. k. mornarica. Priplul je iz Pulja vojni parnik »Triton« pod poveljstvom viteza Pöltl.

Veliki ples del. podpornega društva v gledališču »Fenice« se je izvršil stajno nad vsako pričakovanje. — Došlo je blizu 2000 ljudi, tako sicer, da se je v prostornem gledališču prav težavno plesalo. — Lepo je bilo videti to praznično oblečeno množico, večinoma krepkih mladeničev. Posebno lepo je bilo gledati mnoge naše okoličanke v krasni narodnej obleki. — Gledišče je bilo prav bogato odlično, nad 400 zastav, grbi vseh avstrijskih slovanskih dežel, na odru baldakin, pod katerim so bili klpi Nj. Veličanstva, in okrašena začetna slova visocega pokrovitelja in kumice društva; veteranska godba je svirala kaj izvrstno. Okolo 10. ure je prišel dvorni svetovalec gosp. vitez Rinaldini, spremljan od namestništvenga tajnika, viteza Conti-ja, kakor zastopnika vlade. Vsi odborniki in odbornice, s predsednikom na čelu, sprejeli so odlične gospode in godbo je intonirala cesarsko himno, katero je občinstvo pozdravljalo navdušeno. Potem pa je močan pevski zbor pod vodstvom gosp. Tance-ja pel par lepih zborov. Došlo so tudi deputacije raznih tržaških podpornih in drugih društev, in vsi gostje so bili polni hvale zaradi točne in lepe uredbe plesa. — Vlada je do zadnjega najlepši red; vse je bilo židane volje do ranega jutra. Še le ob 6. uri zjutraj se je društvo razšlo. — Vsa hvala našim obrtnikom in delalcem, ki so se tako lepo in taktno vedli, da so gostje v enomer poudarjali, da je to letos najlepši ljudski ples v Trstu. Najlepši dokaz za uspeh je to, da je ostalo po odbitih velikih troških nekaj nad 400 gl. za pokojninski zalog. — A po vsakej

društveni veselici društvo zopet naraste za mnogo udov, tako se tudi po tej zadnji veselici kaj pridno oglašajo novi udje.

Ples v tržaški čitalnici dne 2. t. m. je bil močno obiskan, mnogo odlične gospode, lepih dam v krasnih toaletah smo videli v dvorani. — Četvorko je plesalo blizu 80 parov, ples je trajal do jutra. — V čitalnici letos prav močno zahaja tržaška gospoda; društvo lepo napreduje, udov broj se vedno množi. — Vsem se dopada eleganca in pravi bonton, ki vlada na čitalničnih veselicah. — Toliko veselice in vse tako dobro obiskane, a vsaki-krat drugo občinstvo, to je sijajni dokaz, da je v Trstu slovanski element močno zastopan. Pa naj kod drugod napravijo toliko in tako močno obiskanih veselici!

Premeščenje. Kakor javljajo tukajšnji časopisi, s prihodnjim avgustom se premeste uradi doseadanega c. k. tribunala iz ulice »St. Martiri« v neko poslopje v ulici »Molin piccolo«.

Ribarstvo ob avstrijskih bregovih na Primorskem. V italijanske poslanske zbornice se je 2. t. m. zopet govorilo o ribarjenju na avstrijskem primorju. Berlin je vtemeljeval dotično svojo interpelacijo. Minister je odgovoril, da so o tem dogovori z avstrijsko vlado in da se povoljno vrše, in da se je na avstrijske vlade predlog sestavila po želji kjožotskih ribičev posebna avstrijsko-italijanska komisija, ki ima prasanje o ribarjenju kolikor mogoče naglo rešiti. O zadevi ubitega Padovanija je minister rekel, da je bila po poročilu generalnega konzula neka pomota kriva uboja. Našlo se je tudi, da ostre tožbe zoper italijanskega opravnika v Splitu niso vtemeljene; on je Italiji osemnajst let brezplačno zvesto služil, kar je tudi načelnik italijanske naselbine v Splitu potrdil.

Tržaške novosti. — **Nesreča.** V vrvarnici gosp. J. A. v Gorenjej Čarbolji je pri stroji ponesrečil delalec Ivan Cotič. Prenesli so ga v mestno bolnišnico, kder je zamrl v ponedelek zvečer. — Na vlaškem parobrodu »Messapo« je ponesrečil pomorščak G. C. iz Bara. Padel je raz visokega jadrnika na krov in se nevarno pobil. Nahaja se v bolnišnici. — Šel je v bolnišnico J. J., ker si je v pijanosti glavo prebil. — Prišla je pod kočijo in se jako poškodovala Marija B., žena pomorščaka. — Kaplja je zadela 42letnega J. D. v službi v kavani »Armonia«. Ostal je mrtev na mestu. — Neka kmetica je na ulici nagloma zbolela. Prenesli so jo v lekarno »Serravallo« in od tu v bolnišnico.

Tatvine in policijsko. Dva plesalca je policija odgnala mej stene, ker sta pri maskeradi v gledališču svoje grešne prste vtikala v tuje žepe. — Se necega mladeniča je straža pospremila v ulico »S. Nicoló«, ker je pri nekem plesu si prisvojil dva forinta tujega denarja. — Nekdo, ki je pa do zdaj še ostal neznan policiji, je v »Politeami« nekej krščenici izmaknol 4 gl. — Straža je ustavila pilota, ker je necemu turškemu kapetanu pokral več komadov blaga. — Dobro znani policijski inšpektor Tie je aretiral prefriganega tica, ki je po cerkvah iz pušč denarje kradel. Našli so pri njem limanico, na katero je lovil soldice. — Nek predrzen tat je segnol v žep gospodu A. C. in mu izmaknol uro, vredno 30 gl. — Nekej točarici v ulici »Cavana« je predrzen lopov odnesel 30 gl.

Porota. Obravnava radi razaljenja česti po tiskovini naperjena proti dr. Clatto-u, Bechtlinger-ju in Cavesso-u, bode se vršila 13. in 14. t. m.

Izpred sodišča. Sodišče je obsodilo služkinjo Monas v štirinajstmesečno in Bartolija v osemnajstmesečno trdo ječo radi tatvine.

Dražba. Dne 11. t. m. se odda na dražbi pri tukajšnjem magistratu izvršba predora (hodnika) mej mestno blaznico in vrtom na nasprotni strani ulice »Castello«. — Ponudbe pisane, kolekovane (50 nov.) in zapečatene, naj se vložijo, čas za to je do ure jayne dražbe, pri tehničnemu oddelku tukajšnjega magistrata. Zahteva se varščina od 160 gl., koi naj se odda pri mestnej blagajnici. Dotični pogoji se zvedo pri tehničnem oddelku (III. nadstropju).

Prerokovanje za mesec februarj. Slavni »Mathieu de la Drôme« prorokuje to-le: Prve štiri dni meseca krasno vreme ob sredozemnem morju. Od 8. do 10. veter na Jadri. Od 12. do 18. viharji na morju, ki bodo pa le malo časa trajali. O mlaju lepo vreme. Od 26. do 28. vetrovi na morjih ob Evropi, Aziji in Afriki. V obče mesec bode lep za južne in osrednje evropske dežele.

Narodno bralno društvo v Zagorju napravi veselico dne 10. februarja, ob 7. uri zvečer. Program: 1. »Kritica narodnih pesmi«; svira petorica pod vodstvom gosp. Bleyer-ja. 2. »Pozdrav« 3. »Domovina«. F. S. Vilhar; poje mešani zbor; 4. »Ustaj rode«, G. J. Eisenhut; poje moški zbor. 5. Deklamacija: »Slovenska junakinja«. 6. »Na lipici zelenej«, Grbič; poje mešani zbor. 7. »Čevljar in krojač«;

šaljiv dvospev. 8. »Slavjanska«; M. Vilhar; poje moški zbor. 9. »Ustaja«, F. S. Vilhar; poje mešani zbor. 10. Tombola. 11. Ples.

Zahvala.

Za pokojninski zalog »Delalskega podpornega društva, so darovali o priliki velikega plesa dne 1. t. m. gospodje: Nj. ekcencenca namestnik bar. Pretis 50 gl., bar. Reinelt 20 gl., vitez Economo 20 gl., vitez Petke 5 gl., bar. Czörnig 5 gl., Fr. Verona 5 gl.; višji državni pravdnik Schrott 3 gl. in več družih gospodov majhne darove pri vrodu na ples 16 gl. Podpisani odbor izreka vsem blagim darovalcem najtoplejo zahvalo.

V Trstu dne 5. februarja 1884.

Odbor delalskega podpornega društva.

Javna zahvala.

Podpisani se presrečno zahvaljujem vsem tistim, ki so šli za pogrebom moje rajne tašče **Katarine Vidič** rojeni **Križnič** iz Kanala, posebno pa pevskega zboru in mnogim udom del. podp. društva.

Josip Laščak.

Podpisani se najtopleje zahvaljujejo vsej gospodi, ki se je vdeležila pogreba rajnega njih strica, gospoda

Josipa Godine,

c. k. višega finančnega komisarja v poklju,

posebno pa odbora društva Edinosti, ki je položil na rakev prekrasen venec, potem pogrebnemu društvu Sv. Irvanskemu za enak krasen spomin.

Sv. Ivan pri Trstu 2. februarja 1884.

And. Godina, in drugi sorodniki rajnega.

Tržno poročilo.

Kava — cene jako trdne z nagibom, da se više postanejo, ker dohajajo najugodnejša poročila. Prodalo se je 1600 vreč Rio po gl. 61 do gl. 72.

Šadkor — v slabem obraju, cene šibke.

Sadje, olje, petrolej — stanje in cene nespremenjene.

Domači pridelki. — Fižol rudeči gl. 10 $\frac{1}{2}$, bohinec gl. 11 $\frac{1}{2}$, koks gl. 13 $\frac{1}{2}$. — Maslo gl. 89 do gl. 97.

Borsno poročilo.

Borsa je postala zopet mlahova, kurzi papirjev so šli nekoliko nazaj.

Dunajska borza

dne 29. januarja.

Znotni drž. dolg v bankovcih	79 gl. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	80 » 45 »
Zlata renta	100 » 70 »
5% avst. renta	94 » 85 »
Delnice narodne banke	849 » — »
Kreditne delnice	308 » 20 »
London 10 lir sterlin	121 » 10 »
Napoleon	9 » 61 »
C. kr. cekini	5 » 70 »
100 državnih mark	59 » 25 »

VSACEJ DAMI,

katera hoče imeti dobro se podajajo životnik (moder) iz prave, dobre ribje kosti (pušpana) priporočam, da si ga naroči pri meni in da pošlje mero.

Mma. M. Müller na Dunaji

I. Stadt, Operngasse 12 (vis-a-vis Heinrichshof).

ŽIVOTNIKE

lastni izdelek po najnovejšem in najboljšem dunajskem in pariškem krovu, garantirane iz prave ribje kosti napravljene, bele ali rujave po f. 5, barvane od f. 7 naprej. Pariški životniki s trakovi za stiskanje beli ali rujavi od f. 8, barvani od f. 10 naprej, francoski životniki s priponkami od f. 10, barvani od f. 12, naprej.

Novost! Stefanije životniki brez planšetov, vsled spričeval zdravnikov, priporočljivi vsakej dami, posebno pa takim, ki trpe na srčnih, jetrnih in žolčnih boleznih, trajljivi, držeči formo, brez da bi žolodcu najmanj škodovali, elegantno napravljeni od f. 8 naprej. Životniki za dame v vseh barvah, formah, v vsakej velikosti in po vsakej ceni. — Naročbe iz dežele, spošljatvo ogleda ali mere in naznanjenjem cene po poštne povzetju. Kar se ne dopade, ali prileže, se zamenja za drugo.

